

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/1757
Karar No : 2005/3458

Davacılar : 1- Axa Oyak Sigorta A.Ş.

2- H. Cemal Ererdi

Vekili : Av. Mesut Adan

Şehit Adem Yavuz Sk. No: 8/14 Kızılay - ANKARA

Davalı : Rekabet Kurumu

Bilkent Plaza B-3 Blok Bilkent - ANKARA

Davanın Özeti : 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4.

maddesinin ihlâl edildiği belirtilerek davacı H. Cemal Ererdi'ye para cezası verilmesi hakkındaki Rekabet Kurulu'nun 31.10.2003 tarih ve 03-70/844-366 sayılı kararının davacıya ilişkin kısmının iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Dava konusu işlemin hukuka uygun olduğu, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Cengiz MASYAN'ın Düşüncesi : Dava konusu Rekabet Kurulu kararında soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin yer alması, tarafsızlık ilkesinin ihlâline yol açtığından davacıya ilişkin kısmının iptali gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Mehmet KARAOĞLU'nun Düşüncesi : Dava,davacı şirkete 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 4.maddesini ihlal ettiğinden bahisle idari para cezası verilmesine ve 1992'den sonra yürürlükte bulunan tarifelerle ilgili olarak 1997/6 sayılı Tebliğin 3.maddesi gereğince 5.5.1998 tarihine kadar kuruma bildirimde bulunulmadığı gibi,sonraki yıllarda da güncellenerek uygulanmaya devam edilmesine karşın,bildirim yükümlülüğünü yerine getirilmediği gerekçesiyle davacı şirketin yönetim kurulu üyesi olan davacıya yasanın 16/3.maddesi uyarınca idari para cezası verilmesine dair Rekabet Kurulu Kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 4. maddesinin birinci fıkrasında; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu hükmüne yer verilmiş ve madde devamında bu hallerin özellikle neler olduğu sayılırken, mal veya hizmetlerin alım yada satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tesbit edilmesinin, mal ve hizmet piyasalarının bölüşülmesi ve her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolünün hukuka aykırı ve yasak hallerden olduğu belirtilmiştir.

Bu duruma göre 4. maddede belirtilen ve doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan anlaşmaların hukuka aykırı ve yasak olduğu, keza bu amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisi doğuran yahut doğurabilme olasılığı bulunan anlaşmaların yasaklandığı açıktır.

Başka bir anlatımla, bu tür anlaşmaların sadece amacının rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama olması bile söz konusu anlaşmaların hukuka aykırı sayılması için yeterli olup,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/1757
Karar No : 2005/3458

bu anlaşmalar sonucunda zararlı bir sonucun doğmuş olması şart değildir. Keza, bu anlaşmalar yapılırken ve uygulanırken böyle bir amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisinin doğma olasılığının mevcut olması bile söz konusu anlaşmaların hukuka aykırı sayılması için yeterlidir.

Dosyanın incelenmesinden, davacı şirketin,diğer bazı sigorta şirketleri ile 11.10.2001 tarihinde imzaladığı protokol ile reasüransa devredilecek poliçeler bakımından yangın sigortaları ve ek teminatlarına yönelik olarak uygulanacak asgari fiyatları belirledikleri ve bu durumun Rekabet Kuruluna bildirilmediği anlaşılmakta olup, sözü edilen anlaşmaların rekabeti engelleme, bozma ve kısıtlama amacı taşıdığı açık bulunması itibariyle 4054 sayılı Kanunun 4.maddesi uyarınca hukuka aykırı sayılan ve bu nedenle yasak olan anlaşmalardan olduğu konusunda duraksamaya yer yoktur.

Bu durumda davacı şirkete, 4054 sayılı Yasanın 16/2 maddesi uyarınca verilen para cezasında mevzuata aykırılık bulunmamaktadır.

Dava konusu işlemin davacıya ilişkin kısmına gelince; 1992 yılından sonra terör tarifesi olarak adlandırılıp,teşebbüs birliği kararı olarak kabul edilip yayınlanan ve 4054 sayılı Kanunun 4.maddesini ihlal eder nitelikte bulunan tarifelerle ilgili olarak 1997/6 sayılı Tebliğin 3.maddesi gereğince 5.5.1998 tarihine kadar Kuruma bildirimde bulunulmadığı ve sonraki yıllarda da güncelleştirilerek uygulanmaya devam edilmesine rağmen bildirimde bulunulmadığı anlaşıldığından,anılan dönemlerde davacı şirket yönetim kurulunda görevli bulunan davacıya bu nedenle 4054 sayılı Yasanın 16/3.maddesine göre para cezası verilmesinde mevzuata aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

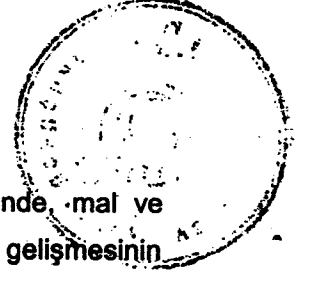
TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Dava, Rekabet Kurulu'nun 31.10.2003 tarih ve 03-70/844-366 sayılı kararının davacılarından H.Cemal Ezerdi'ye ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, iptal davalarının, idari işlemler hakkında, yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinde biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılacağı belirtilmiş; aynı Kanunun 14/3-c maddesinde, dilekçelerin ehliyet yönünden inceleneceği öngörülmüş; 15/1-b maddesinde ise, 14'üncü maddenin 3/c, 3/d ve 3/e bentlerinde yazılı hallerde davanın reddine, karar verileceği kurala bağlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, davanın, Rekabet Kurulu'nun 31.10.2003 tarih ve 03-70/844-366 sayılı kararının H.Cemal Ezerdi'ye ilişkin kısmının iptali istemiyle açıldığı görüldüğünden, davacılarından Axa Oyak Sigorta A.Ş.'nin işlemin dava konusu edilen kısmı nedeniyle ihlâl edilen bir menfaati ve dava açma ehliyetinin bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Davacılarından H. Cemal Ezerdi'nin istemine gelince;

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanunun 20. maddesinde, mal ve hizmet piyasalarının serbest ve sağlıklı bir rekabet ortamı içinde teşekkülünün ve gelişmesinin temini ile bu Kanunun uygulanmasını gözetmek ve Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirmek üzere kamu tüzel kişiliğini haiz idari ve malî özerkliğe sahip Rekabet Kurumunun teşkil edildiği, Kurumun görevini yaparken bağımsız olduğu ve hiçbir organ, makam, merci ve kişinin Kurumun nihai kararını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremeyeceği hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanunun 21. maddesinde Rekabet Kurumu'nun Rekabet Kurulu, Başkanlık ve Hizmet Birimlerinden oluştuğu belirtilerek sonraki maddelerde 11 üyeli Rekabet Kurulu'nun teşekkülüne, üyelerin atanma şartlarına, görev sürelerine ilişkin hususlar ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Kanunun 27. maddesinin (a) fıkrasında ise, bu Kanunda yasaklanan faaliyetler ve hukuki işlemler hakkında, başvuru üzerine veya re'sen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak, Kanunda düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihâllere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idari para cezaları uygulamak Rekabet Kurulu'nun görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Kanunun yukarıda içeriği yazılı hükümleri ve dava konusu Rekabet Kurulu Kararı birlikte değerlendirildiğinde; Rekabet Kurulu'nun ilgili mal ve hizmet piyasasında 4054 sayılı Kanun'da öngörülen kurallara göre hem rekabetin ihlâl edilip edilmediğini belirleyen hem de bu belirlemeye göre kişiler üzerinde önemli sonuçlara yol açan idari yaptırımlar uygulayan bir kurul olduğu görülmektedir. Belirtilen nitelikteki bu Kurulun, yerine getirdiği görevle ve kullandığı yetkilerle orantılı olarak bağımsızlık ve tarafsızlık ilkelerine göre faaliyette bulunması Kanun'un ve hukukun genel ilkeleri gereğidir.

Kanun'un 40. maddesinde, Kurulun re'sen veya başvuru üzerine doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için önaraştırma yapılmasına karar verebileceği, 43. maddesinde, Rekabet Kurulu'nun soruşturma yapılmasına karar verdikten sonra, görevli raportör veya raportörlerle birlikte soruşturmayı yürütecek Kurul üyesi veya üyelerini de belirleyeceği; 44. maddesinde, Kurul adına hareket eden ve Kurul tarafından belirlenip görevlendirilen Kurul üyesi ve raportörlerden oluşan bir heyetin, soruşturma safhasında bu Kanunun 14. maddesinde düzenlenen bilgi isteme ve 15. maddesinde düzenlenen yerinde inceleme yetkilerini kullanabileceği ve 45. maddesinde ise, soruşturma safhası sonunda hazırlanan raporun tüm Kurul üyeleri ile ilgili taraflara tebliğ edileceği, Kanunu ihlâl ettiği belirlenenlere yazılı savunmalarını 30 gün içinde Kurula göndermelerinin bildirileceği, tarafların gönderecekleri savunmalarına karşı soruşturmayı yürütmekle görevlendirilenlerin 15 gün içinde ek yazılı görüş hazırlayacakları ve bu görüşün de tüm Kurul üyelerine ve ilgili taraflara bildirileceği öngörülmüştür.

Yukarıda belirtilen hükümlerin birlikte irdelenmesinden, soruşturma aşamasında görevlendirilen Kurul üyesi ve raportörlerden oluşan heyet, Kanun'un ihlali iddiasıyla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi toplayıp, bunları değerlendirerek soruşturma raporu hazırlamakta ve ayrıca tarafların bu rapora karşı gönderecekleri savunma üzerine de ek yazılı görüş hazırlayarak Kurul üyelerine ve ilgili taraflara bildirmektedir.

Dava dosyasının ve Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 2005/5257 esasında kayıtlı dosya ekinde yer alan işlem dosyasının incelenmesinden; Kurul üyelerinden birinin başkanlığında yapılan soruşturma sonucunda hazırlanan raporda, aralarında H. Cemal Ezerdi'nin yönetim kurulu üyesi olduğu davacı şirketin de bulunduğu bazı şirketlerin gerçekleştirdikleri eylemlere yer verilip, elde edilen bilgi ve belgeler değerlendirilerek 4054 sayılı Kanunun 4. maddesinin ihlâl edildiği sonucuna varılmış ve bu nedenle şirketlere ve yönetim kurulu üyelerine verilecek para cezaları belirtilmiş, soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin bu raporu Kurul Üyesi Soruşturma Heyeti Başkanı sıfatıyla imzaladığı, öte yandan bu raporla ilgili olarak yapılan yazılı savunmaya karşı soruşturma heyetince hazırlanan ek yazılı görüşte de soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin imzasının bulunduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin, soruşturma raporunun ve bu rapora karşı verilen savunmayla ilgili olarak hazırlanan ek yazılı görüşün oluşturulması aşamasında bulunmak, raporu ve ek görüşü imzalamak suretiyle görüşünü önceden oluşturduğu ve açıkladığı dikkate alındığında, aynı üyenin soruşturma raporunun ve savunmanın objektif bir şekilde tartışılıp değerlendirilmesinin gerekli olduğu nihaî kararın verileceği toplantıya katılıp oy kullanmasının tarafsızlık ilkesine aykırı olduğu sonucuna varılmaktadır.

Diğer yandan; Kanunun toplantı ve karar yeter sayısını belirleyen 51. maddesinin birinci fıkrasında, Kurulun nihaî kararlarında Başkan ya da ikinci Başkan dahil en az 8 üyenin katılımı ile toplanacağı ve en az 6 üyenin aynı yönde oy kullanması ile karar vereceği; ikinci fıkrasında ise, ilk toplantıda karar için gerekli nisabın sağlanamadığı durumlarda, Başkanın ikinci toplantıya tüm üyelerin katılımını sağlayacağı, bunun mümkün olmaması halinde toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alınacağı, bu durumda da toplantı nisabının birinci fıkrada belirtilenden az olamayacağı, başka bir deyişle en az 8 üyenin katılımı ile Kurulun toplanacağı belirtilmektedir.

Dolayısıyla, anılan Kanun maddesinde soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin nihaî karar toplantısına katılıp oy kullanması zorunlu görülmediği gibi, soruşturmayı yürüten üyenin nihaî karar toplantısına katılmaması halinde, Kanunda öngörülen toplanma ve karar yeter sayısının oluşmaması durumu da söz konusu değildir.

Sonuç olarak, soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin, nihaî karar toplantısına katılarak oy kullandığı dava konusu Rekabet Kurulu Kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır. Nitekim, Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 2005/5170 esasına kayıtlı dosyasında yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin karara yapılan itiraz üzerine Danıştay İdari Dava

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/1757
Karar No : 2005/3458

Daireleri Kurulu'nun 26.05.2005 tarih ve YD İtiraz No: 2005/278 sayılı kararı ile itirazın ve yürütmenin durdurulması isteminin kabulü yolunda verilen karardaki gerekçede bu doğrultudadır.

Açıklanan nedenlerle, davacıardan Axa Oyak Sigorta A.Ş. bakımından davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-b maddesi uyarınca ehliyet yönünden reddine, davacıardan H. Cemal Ererdi bakımından dava konusu Rekabet Kurulu kararının davacıya ilişkin kısmının iptaline, aşağıda dökümü yapılan 60,90.-YTL yargılama giderlerinden 30,45.-YTL. kısmının davacılar üzerinde bırakılmasına, geriye kalan 30,45.-YTL. yargılama giderleri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi Uyarınca belirlenen 350,00.-YTL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacı H. Cemal Ererdi'ye verilmesine, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, 15.07.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Z. Ayla	Ali	Turan	Zümrüt
ÖZTÜRK	PERKTAŞ	ÖZTÜRK	KARAKAYA	ÖDEN

YARGILAMA GİDERLERİ

Başvuru Harcı	: 15,30.- YTL
Karar Harcı	: 20,60.- YTL
Posta Gideri	+ : 25,00.- YTL
TOPLAM	: 60,90.- YTL

ZA/19.07.2005